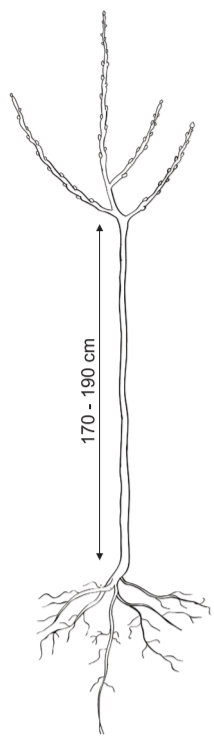

Školkařské tvary ovocných stromků

tvary ovocných stromků vhodné pro extenzivní pěstování

VYSOKOKMEN (VK)

Korunka:

1,70-1,90 m, případně výše (2,2 m - alejový strom), 4-5 výhonů
Stáří výpěstku: 3-5 let

Podnože:

bujně rostoucí, nejlépe generativní (semenáče, pláňata)

Vstup do plodnosti: obvykle za 4-10 let

Budoucí výška stromu:

5-12 m podle druhu a stanovištních podmínek

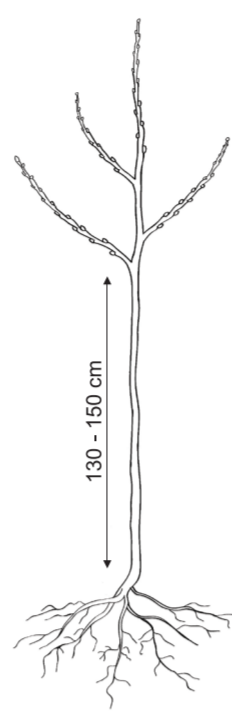
Životnost stromu:

podle druhu a odrůdy 50-100 let

Péče po výsadbě:

opora a bezplevelná závlahová mísa jen v prvních 3-5 letech po výsadbě, následně zatravnění; ochrana proti poškození zvěří (hospodářskými zvířaty), nutný důsledný výchovný řez, udržovací a zmlazovací řez nepravidelný, ne každoroční

Uplatnění: neoplocené extenzivní systémy s podkulturou (polní sady, pastevní sady, polní stromořadí), rozptýlená zeleň (liniové a skupinové výsadby, solitéry), veřejná zeleň. Výška nasazení koruny umožňuje provoz větších strojů (silniční vozidla, zemědělská technika apod.)

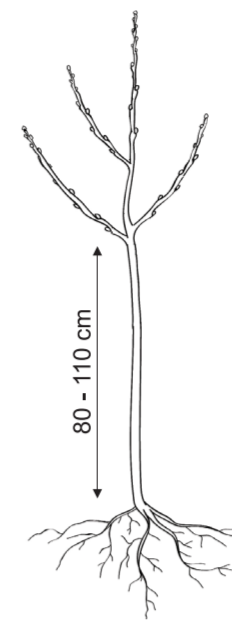
POLOKMEN (PK)

Korunka:

výška založení 1,30-1,50 m

Ostatní parametry shodné s vysokokmenem

Uplatnění: extenzivní sady, záhumenky, domácí zahrady, většinou nevhodný tvar k výsadbám u komunikací – nedostatečná podjezdová a podchozí výška

ČTVRTKMEN (ČK)

Korunka:

výška založení 0,8-1,1 m, 4-5 výhonů

Stáří výpěstku: 2-3 roky

Podnože:

středně bujně rostoucí, obvykle vegetativní

Vstup do plodnosti:

zpravidla 3-5 let po výsadbě

Budoucí výška stromu:

3-5 m

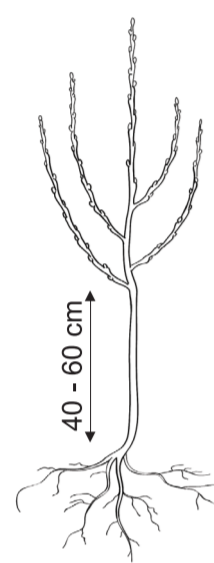
Životnost stromu:

podle druhu a odrůdy 20-40 let

Péče po výsadbě: opora a udržování bezplevelné závlahové mísy či příkmeného pásu jen v prvních 3-5 letech po výsadbě, později snáší zatravnění, střední nároky na řez a hnojení

Uplatnění:

soukromé zahrady, v případě peckovin i intenzivní tržní výsadby, nutnost oplocení celého pozemku

ZÁKRSEK (Z)

Korunka:

výška založení 0,4-0,6 m, 4-5 výhonů

Stáří výpěstku:

2 roky

Podnože:

slabé až středně bujně, vegetativní

Vstup do plodnosti:

běžně již za 2-3 roky po výsadbě

Budoucí výška stromu:

2,0-3,5 m

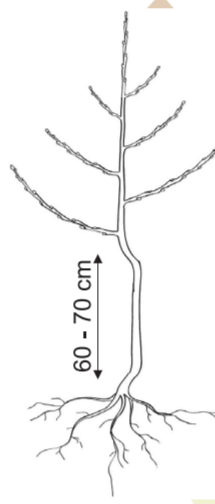
Životnost stromu:

podle druhu a odrůdy 15-30 let

Péče po výsadbě:

obvykle celožitovní opora a nutnost udržovat závlahovou mísu či příkmený pás bez doprovodné vegetace (okopávka, herbicidy), vysoké nároky na každoroční řez, hnojení a případně i závlahu

Uplatnění: intenzivní tržní výsadby, soukromé zahrady a zahrádky, nutnost oplocení celého pozemku

KNIP-BAUM (K)

Korunka:

jednoletá, tvořená 5 a více předčasnými (syleptickými) výhonů s velkým úhlem odklonu od svislé osy, větvení od 0,6-0,7 m nad zemí

Stáří výpěstku:

2 roky

Podnože:

slabé až středně bujně, vegetativní

Vstup do plodnosti:

velmi časný, již za 1-2 roky po výsadbě

Budoucí výška stromu:

dle tvarování 2,0-4,0 m

Životnost stromu:

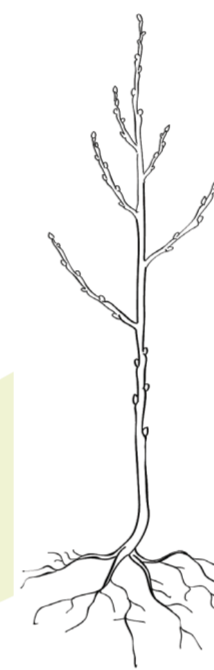
podle druhu a odrůdy 12-25 let

Péče po výsadbě:

náročný řez a tvarování korun, celožitovní opora a příkmený pás bez doprovodné vegetace (okopávka, herbicidy), precizní výživa

Uplatnění:

intenzivní profesionální sady, stěnové výsadby (štíhlé větveno, Solax, palmety atd.)

JEDNOLETÝ ŠLECHTĚNEC = JEDNOLETÝ ŠTĚPOVANEK, ŠPIČÁK (JŠ)

Korunka:

výška založení 0,4-0,6 m, 4-5 výhonů

Stáří výpěstku:

2 roky

Podnože:

slabé až středně bujně, vegetativní

Vstup do plodnosti:

běžně již za 2-3 roky po výsadbě

Budoucí výška stromu:

2,0-3,5 m

Životnost stromu:

podle druhu a odrůdy 15-30 let

Péče po výsadbě:

obvykle celožitovní opora a nutnost udržovat závlahovou mísu či příkmený pás bez doprovodné vegetace (okopávka, herbicidy), vysoké nároky na každoroční řez, hnojení a případně i závlahu

Uplatnění:

intenzivní tržní výsadby, soukromé zahrady a zahrádky – nutnost oplocení celého pozemku

Perokresby © Vladan Falta

Podnože uplatňované pro školkařské tvary

Druh	Intenzita růstu		
	silná	středně silná	slabá
Jabloň	semenáč, A2, MMIII	MMI06, M7, PI4, M26	M9, J-TE-E, J-TE-F, J-TEH, J-TE-G, M27
Hrušeň	semenáč, pláň	Kdouloň (BA29, FoxII)	Kdouloň (C, A)
Třešeň a višeň	ptáčnice, mahalebka, FI2/I	Colt	Gisela 5, Gisela 6, P-HL-A, P-HL-C
Slivoň	myrobalán, Adesoto	St. Julien A, Zelená renklóda	Wangenheimova (WaVit, Wako, WAXVA), Pixy, Krymsk I (syn. VVA I)
Meruňka	myrobalán, meruňkový semenáč, Adesoto	St. Julien A, GF655/2	WaVit, Torinel, Krymskl
Broskvoň	broskvoňový semenáč (v dobrých půdách), broskvomandloň GF655/2, (GF 677)	St. Julien A	

Běžné spony pro školkařské tvary a podnože

DRUH	PODNOŽ	PĚSTITELSKÝ SPON (m)		
		vysokokmen a polokmen	čtvrtkmen	zákrsek a knipbaum
Jabloň	bujná	8-12 × 10-16		
	středně bujná		3-4 × 5-6	2,5-3,5 × 4,0-5,0
	slabá			1,0-2,5 × 3,0-4,0
Hrušeň	bujná	8-12 × 10-16	6-8 × 8-10	4-6 × 6-8
	slabá		4-6 × 6-8	1,5-3,5 × 3,5-6,0
Višeň, Slivoň, Meruňka, Broskvoň	bujná	5-8 × 7-10	4-6 × 6-8	3-5 × 5-8
	slabá		3-5 × 5-8	2,5-4,0 × 5,0-6,0
Ořešák		10-12 × 12-16		

EVROPSKÁ UNIE

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

Evropa investuje do venkovských oblastí

Program rozvoje venkova

Stanislav Boček, zemědělec, školkař, Hluboké u Kunštátu

Václav Koběluš, školkař, Bruzovice